

Metodologija andragogije

Andragogija je znanost o učenju i poučavanju odraslih osoba, a metodologija andragogije podrazumijeva tri značenja:

1. način na koji se odvija komunikacija nastavnik – polaznik
2. logos (sustavnost, organiziranost i upotrebljivost informacija)
3. nastavu koja je slična darivanju (uz kognitivne poruke, važne su afektivne poruke kojima se stvara odnos između nastavnika i polaznika).

Poučavanje odraslih osoba često uspoređujemo s poučavanjem djece kako bismo utvrdili ključne razlike i znali kako se kao nastavnici prilagoditi potrebama jednih i drugih. Dok u samom procesu učenja postoje neke veće razlike, u procesu poučavanja su te razlike manje te se odnose na prvo od tri značenja andragoške metodologije, a to je *način na koji se odvija komunikacija nastavnik – polaznik*.

- ▶ U nastavi s dječjim uzrastom potrebno je:
 1. razgovarati na jasan, jednostavan način koji direktno odgovara njihovim potrebama
 2. aktivno slušati djecu
 3. često pitanjima provjeravati razumijevanje
 4. odgovarati pozitivnim porukama
 5. koristiti što više neverbalnu komunikaciju
 6. često pohvaljivati uspjeh.
- ▶ U nastavi s odraslima potrebno je:
 1. zadržati profesionalnost, ali i davati konstantnu potporu odraslima u komunikaciji
 2. održavati kontakt očima i koristiti druge načine neverbalne komunikacije
 3. poštovati iznesene ideje čak kada se i ne slažemo s njima
 4. izbjegavati pretpostavke o predznanju ili pozadini polaznika
 5. rješavati moguće slučajeve loše komunikacije otvorenim razgovorom
 6. poštovati privatnost polaznika i ono što kažu u povjerenju.

Drugo značenje andragoške metodologije odnosi se na *logos* te podrazumijeva neka načela učenja odraslih osoba. U nastavku ćemo navesti sva važna načela koja bitno utječu na proces učenja i poučavanja odraslih osoba.

1. Motivacija

Odrasli polaznici motivirani su ako postoji cilj i svrha učenja pa je izrazito važno jasno postaviti realne ciljeve koje je potrebno ostvariti.

2. Kontrola

Odrasli imaju potrebu kontroliranja svog života i preuzimaju odgovornost za vlastito učenje stoga im treba pružiti osjećaj odgovornosti za njihov uspjeh.

3. Iskustvo

Odrasli procjenjuju nove informacije na temelju onoga što već znaju i životnog iskustva koje su prikupili, zato je važno nadovezati se na poznato.

4. Različitost

Često se polaznici unutar grupe razlikuju po iskustvu i godinama pa je važno poticati dijalog i grupne diskusije koji mogu oplemeniti atmosferu grupe.

5. Godine

Poznato je da se s godinama smanjuje brzina i sposobnost učenja, ali se povećava dubina razumijevanja, stoga je važno jasno izložiti gradivo te ga što više povezivati sa postojećim radi boljeg razumijevanja.

6. Cilj:

Odrasli polaznici su orijentirani na cilj i žele što prije upotrijebiti naučeno, zato je važno organizirano i sustavno izlagati informacije s jasno vidljivim ključnim elementima.

7. Relevantnost

Odrasli žele znati zašto nešto uče pa je važno birati relevantan i primjenjiv sadržaj te objašnjavati primjenu po potrebi.

8. Navike

Odrasli polaznici imaju oblikovane navike pa ukoliko su u suprotnosti s onim što se od njih traži, treba uložiti vremena i strpljenja u poučavanje.

9. Promjene

Jedne promjene motiviraju, drugi im se odupiru, a učenje ponekad zahtjeva mijenjanje nekih stavova i mišljenja zato je važno objasniti svaku dvojbu i nejasnoću koja se javi.

10. Poštovanje

Odrasli polaznici očekuju i zahtijevaju poštovanje, a ono se iskazuje uvažavanjem mišljenja, ideja i stavova.

I posljednje, ali ne manje važno načelo andragoške metodologije su afektivne poruke koje nastavnici šalju, a koje pomažu u potpunom ostvarivanju dobrog odnosa te ugodne atmosfere u nastavi.

Afektivne poruke podrazumijevaju:

- ▶ **smisao za humor** (humor u nastavi motivira i stimulira učenje te utječe na cjelokupnu atmosferu u grupi)
- ▶ **neverbalne poruke** (neka istraživanja pokazuju da se 70% poruka šalje neverbalnim putem pa je važno biti pristupačan i nasmijan i slati pozitivne neverbalne poruke polaznicima)
- ▶ **suosjećanje** (važno je suosjećati s polaznicima te im dati do znanja da mogu računati na nas i da ćemo im pomoći u procesu učenja)
- ▶ **komunikaciju** (biti otvoreni za različite načine komuniciranja kao što su mail, facebook itd.)

- ▶ **povratnu informaciju** (često pružati povratne informacije o procesu učenja te biti spreman u svakom trenutku motivirati polaznike)
- ▶ **priznavanje greške ukoliko se dogodi.**